

Ackordscentralen

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

e-post a.remissvar@regeringskansliet.se

A2025/00697

Stockholm 2025-12-08

En översyn av den statliga lönegarantin (SOU 2025:77)

Sammanfattning

Stiftelsen Ackordscentralen ("Ackordscentralen") anser att det finns goda skäl för att stifta en ny lönegarantilag bl.a. i syfte att förhindra oriktiga utbetalningar. Det finns dock en övertro på att sådana skulle minska enbart av det skälet att Skatteverket fattar beslut om utbetalningar i stället för konkursförvaltaren eller rekonstruktören. Redan genom den lagändring som skedde den 1 februari 2025 har Skatteverket fått en omfattande kontrollfunktion. Utredningens förslag synes inte innefatta några ytterligare sådana åtgärder för Skatteverket, varför det kan sättas i fråga om förändringen av beslutsfattandet verkligen fyller det avsedda syftet. För Ackordscentralens del spelar det dock egentligen ingen roll vem som fattar beslut om lönegaranti. Det viktiga är att besluten inte fördröjs i onödan och att de inte påverkar fortsatt drift i negativ riktning för konkursbon och rekonstruktionsbolag. Det av utredningen föreslagna förfarandet är enligt Ackordscentralen dock mer omständligt än vad det kunde vara och det föreligger därför en viss risk för att det kommer uppstå problem för konkursförvaltaren och rekonstruktören i den fortsatta driften.

I övrigt delar Ackordscentralen i huvudsak utredningens förslag.

Ansökan och beslut

Av de skäl som utredningen har anfört delar Ackordscentralen förslaget om att arbetstagaren måste ansöka om lönegaranti.

Det föreslagna förfarandet är dock omständligt. Först ska konkursförvaltaren eller rekonstruktören skyndsamt upprätta ett underlag för arbetstagarens ansökan om lönegaranti om denne så vill. Lagtexten i 4 kap 2 § indikerar att konkursförvaltaren eller rekonstruktören först måste förvissa sig om att arbetstagaren vill få ett sådant underlag. En sådan undersökning är naturligtvis inget problem i de förfaranden där konkursförvaltaren eller rekonstruktören kan ge information till arbetstagarna om lönegarantin enligt 4 kap 1 §. I många konkurser där verksamheten har upphört före konkursbeslutet och arbetstagarna inte längre finns samlade på ett ställe kommer det

innebära att konkursförvaltaren eller rekonstruktören först måste vidta utredningsåtgärder för att få kontakt med dessa för att höra om de vill få ett underlag. Även om lönegarantilagen är en skyddslagstiftning för arbetstagarna borde det ankomma på dem att kontakta konkursförvaltaren eller rekonstruktören för att få ett underlag.

De underlag som konkursförvaltaren eller rekonstruktören ska upprätta synes motsvara de beslut som de fattar enligt den nu gällande lönegarantilagen. Konkursförvaltaren eller rekonstruktören ska därefter skicka underlaget till Skatteverket, som i sin tur ska meddela arbetstagaren att myndigheten har mottagit en underrättelse. I den allmänna motiveringen har utredning angivit, att Skatteverket därefter ska upprätta ansökan och skicka till arbetstagaren för underskrift. Detta framgår dock inte i någon lagtext.

Ackordscentralen anser att det föreslagna förfarandet är omständligt och att det därmed riskerar en onödig fördröjning av utbetalningarna. Ett alternativ till det föreslagna skulle vara följande.

Konkursförvaltaren eller rekonstruktören skickar underlaget till arbetstagaren som därefter får göra en ansökan endera med underlaget som grund eller på annat sätt om denne anser att underlaget är felaktigt. Konkursförvaltaren eller rekonstruktören fattar därefter beslut om utbetalning. Innan Skatteverket verkställer utbetalningarna vidtas de kontrollåtgärder som infördes i lönegarantilagen den 1 februari 2025. Ackordscentralen har svårt att se vilka andra kontrollåtgärder Skatteverket skulle göra om också beslutsfattandet överförs dit.

Det kan också tilläggas att den serviceskyldighet som föreligger enligt förvaltningslagen synes enligt utredningen i huvudsak åvila konkursförvaltaren eller rekonstruktören, vilka dock inte lyder under den lagen.

Enligt utredningen ska konkursförvaltaren eller rekonstruktören skriftligen underrätta en arbetstagare som bedöms sakna rätt till lönegaranti. Underrättelsen ska också innehålla skälen för denna bedömning. Ackordscentralen anser att denna skyldighet i 6 kap 6 § är onödigt betungande. En sådan skyldighet bör endast föreligga i de fall arbetstagaren har upplyst konkursförvaltaren eller rekonstruktören om att han eller hon önskar erhålla lönegaranti.

Bortfallande av rätt till lönegaranti

Ackordscentralen anser att det är bra om det införs en begränsning i tid och delar utredningens förslag.

Lönegarantins omfattning

Ackordscentralen anser att det mot bakgrund av NJA 2010 s. 434 är bra att det i 3 kap 1 § i förslaget uttryckligen anges att den statliga lönegarantin omfattar även fordringar på lön eller annan ersättning och pension som skulle ha omfattats av rätt till lönegaranti enligt första stycket om de utan tillämpning av 5 kap. 2 § konkurslagen (1987:672) hade fått göras gällande i konkursen.

Den s.k. åttamånadersregeln i 3 kap 6 § borde enligt Ackordscentralen förtydligas. Av den allmänna motiveringen i förslaget framgår att arbetstagaren själv ska kunna bestämma vilka fordringar som ska utbetalas från lönegarantin och att denne därmed ska t ex kunna avstå från en äldre fordran med lägre belopp till en senare uppkommen med högre belopp. Utredningen anser att Skatteverket ska upplysa arbetstagaren om denna möjlighet. Förutom denna upplysning borde lagtexten kompletteras så att denna möjlighet framgår tydligt.

Ackordscentralen delar utredningens förslag om att det inte krävs att arbetstagaren har anmält sig hos arbetsförmedlingen för att erhålla lönegaranti under uppsägningstiden. Denna fråga har varit föremål för diskussion eftersom det lagstadgade kravet att anmäla sig har stått i strid mot ett utlåtande från EU-domstolen.

Även om frågan inte omfattas av denne remiss får Ackordscentralen instämma i Erik Danhards särskilda yttrande om att beslut om lönegaranti för semesterlön under företagsrekonstruktion förutsätter att den förfaller till betalning under rekonstruktionen. Detta innebär att arbetstagare som blir uppsagda under rekonstruktionen har rätt till lönegaranti för semesterlön, medan de som behåller sin anställning endast kan få lönegaranti för semesterlön om den förfaller till betalning under rekonstruktionen.

Arbetsgivaravgifter

I 11 kap 2 § har utredningen föreslagit att på den lönegaranti som utbetalas under företagsrekonstruktion ska rekonstruktionsgäldenären förutom lönebeloppen också återbetala dessa avgifter. Ackordscentralen har ingen erinran mot det och delar också utredningens uttalande i den allmänna motiveringen att dessa avgifter ska omfattas av en skuldnedskrivning i en rekonstruktionsplan. Denna fråga har varit omdiskuterad och Skatteverket har också uttryckt att dessa avgifter inte kan omfattas av en skuldnedskrivning på grund av att fordran har uppkommit i samband med utbetalningen av lönegarantin. Utredningen har dock i likhet med vad Ackordscentralen anser bedömt att fordran har uppkommit före beslutet om företagsrekonstruktion. Denna ståndpunkt är synnerligen viktig i företagsrekonstruktioner och borde komma till uttryck i lagtext endera i lönegarantilagen eller i lagen om företagsrekonstruktion.

Som ovan

Stiftelsen Ackordscentralen

Mikael Kubu
koncernchef

Hans Ödén
föredragande